

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-педагогічної роботи ХТЕІ КНТЕУ

 А. В. Катеєв
«31» 08 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Товарознавство. Пакувальні матеріали та тара

(повна назва навчальної дисципліни)

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр
(бакалавр чи магістр)

року набору 2016

галузі знань

07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(шифр і найменування напряму підготовки)

спеціалізації

Митна справа
(найменування спеціалізації)

Харків, 2018 рік

Розробник

Афанасьєва Віта Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

доцент кафедри маркетингу та торговельного підприємництва

(посада повністю)

кандидат технічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
маркетингу та торговельного підприємництва

(назва кафедри)

протокол № 1 від 31.08.2018 р.

зав. кафедри

(підпис)

Н.В. Попова

(ініціали та прізвище)

програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 1 від 31.08.2018 р.

голова методичної комісії

(підпис)

О. М. Гавриш

(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство. Пакувальні матеріали та тара» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.30510 Товарознавство і торговельне підприємництво галузі знань 0305 Економіка та підприємництво спеціалізації «Товарознавство та експертиза в митній справі»

Метою викладання навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які вільно володіють знаннями у галузі тарного господарства та пакування товарів, необхідних для успішної діяльності товарознавця в сучасних умовах господарювання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є порядок використання і застосування пакувальних матеріалів та тари в торгівлі.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Товарна номенклатура ЗЕД», «Товарознавство. Непродовольчі товари» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Експертиза товарів», «Ідентифікація та методи визначення фальсифікації товарів».

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, оновлення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення

фахових компетентностей:

ФК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій і митній діяльності, зокрема здійснювати товарознавчу оцінку та контроль якості товарів.

програмних результатів навчання:

- РН 1. Вміти аналізувати і оцінювати фактори формування вимог до асортименту і рівня якості товарів в торгівлі, біржовій діяльності та митній справі.
- РН 9. Володіти методиками і інструментарієм для здійснення та функціонування підприємницьких, торговельних, біржових та митних структур. підприємницьких, торговельних та біржових структур, органів доходів і зборів.
- РН 11. Оцінювати характеристику товарів у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності та при здійсненні митного контролю за допомогою сучасних методів і технологій.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Роль пакувальних матеріалів і тари

Роль пакування у створенні уявлення споживача про споживні властивості товару. Еволюція пакування для споживчих товарів. Пакування як фактор конкурентоспроможності товару. Маркування та штрихове кодування пакування.

Нешкідливість тари та пакувальних матеріалів.

Поняття «пакування» споживчих товарів, його призначення і основні завдання. Основи психологічного впливу пакування на споживача. Основні функції кольору на пакуванні. Функції пакування та вимоги до нього.

Пакувальні засоби та їх характеристика. Пакувальні матеріали, класифікація, характеристика основних видів.

Оцінка пакувальних матеріалів. Хіміко-біологічні та фізичні властивості, паропроникність, аромапроникність пакувальних матеріалів.

Основні способи споживчої упаковки. Вимоги до якості пакувальних матеріалів і тари. Оцінка якості пакувальних матеріалів і тари вітчизняного та зарубіжного виробництва. Зберігання пакувальних матеріалів, тари та допоміжних засобів. Характеристика ринку тари та пакувальних матеріалів

Тема 2. Класифікація, стандартизація та уніфікація тари для споживчих товарів

Класифікація тари. Визначення виду і типу тари. Основні ознаки, згідно з якими здійснюється класифікація тари. Транспортна тара. Ящик, барабан, бочка, фляга, каністра, мішок. Класифікація контейнерів. Багатотонний, середньо тонний та мало тонний контейнери. Класифікація тари за призначенням.

Споживча тара, її призначення та застосування. Пляшка, склянка, туб, пробірка, ампула, коробка, пачка. Види тари залежно від матеріалу, з якого її виготовлено. Конструктивні особливості тари. Нерозбірна, розбірна, закрита, відкрита та гранчаста, жорстка, м'яка та крихка тара. Ізотермічна, герметична, ізобарична та аерозольна тара. Кратність обороту тари. Інвентарна та заставна тара.

Призначення та застосування багато обігової споживчої тари та її класифікація. Спеціальна та виробнича тара.

Експлуатаційні, економічні, естетичні та санітарно-гігієнічні вимоги до тари. Стандартизація і уніфікація тари.

Тема 3. Дерев'яна, паперова, картонна та м'яка тара

Дерев'яні і фанерні ящики та бочки. Класифікація.

Багато обігові фанерні та дерев'яні ящики, їх типи і призначення, конструктивні особливості та параметри. Вимоги до якості.

Сухо тарні і залівні дерев'яні та фанерноштамповані бочки, їх характеристика і використання. Вимоги до якості.

Папір і картон: тонкий обгортковий папір, пергамент і підпергамент, пергаментний папір, картон пакувальний, технічний папір, папір із нанесенням розплаву на основу, імпрегований папір, картон гофрований.

Основні види пакувального паперу: класифікація, характеристика, використання. Вимоги до якості.

Картонна тара: класифікація, характеристика, використання. Вимоги до якості.

М'яка тара: класифікація, характеристика, використання. Вимоги до якості.

Маркування дерев'яної, паперової, картонної та м'якої тари.

Тема 4. Полімерна та комбінована тара

Полімерна тара. Класифікація полімерної тари. Сировина, технологія виробництва, основні види. Характеристика дефектів полімерної тари.

Загальна характеристика полімерних матеріалів. Контроль якості готових виробів. Маркування полімерної тари.

Класифікація комбінованої тари. Характеристика видів комбінованої тари, особливості вироблення різних видів комбінованої тари. Застосування комбінованої тари для пакування продовольчих та непродовольчих товарів.

Тема 5. Скляна тара

Скло та його властивості: в'язкість, кристалізаційна здатність, оптичні властивості, хімічна стійкість, термічні властивості, механічні властивості. Склад тарного скла.

Особливості виробництва скляної тари. Скловаріння та основні його стадії: силікатоутворення, склоутворення, дегазація, гомогенізація і остуджування. Способи формування скляної тари: видування, пресовидування і пресування. Класифікація скляної тари.

Показники якості скляної тари; способи пакування і транспортування. Маркування скляної тари.

Тема 6. Металева тара

Характеристика основних та допоміжних матеріалів для виробництва металевої тари.

Металева тара: виробництво, класифікація, характеристика основних видів (транспортної, споживчої, спеціальної та виробничої), використання.

Жерстяна консервна тара: виробництво, класифікація, характеристика основних видів, застосування.

Алюмінієва консервна тара: виробництво, характеристика, застосування. Упакування, транспортування та зберігання металевої тари. Вимоги до якості. Маркування металевої тари.

Характеристика металевої тари, призначеної для упакування непродовольчих товарів.

Тема 7. Допоміжні матеріали, які використовуються в упакованні харчових продуктів та непродовольчих товарів. Особливості упаковання харчових продуктів та непродовольчих товарів

Класифікація закупорювальних засобів. Характеристика асортименту та видів закупорювальних засобів. Застосування закупорювальних засобів для пакування продовольчих та непродовольчих товарів.

Загальні принципи упаковання харчових продуктів.

Упакування продуктів рослинного походження, харчових жирів, тваринного походження.

Загальні принципи упаковання непродовольчих товарів. Особливості упаковання окремих груп непродовольчих товарів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

[illegible]

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2017/2018		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття			28					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			28					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			124					
	Усього годин			180					
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Роль пакувальних матеріалів і тари	Лекція 1. Роль пакування у створенні уявлення споживача про споживні властивості товару. Лекція 2. Оцінка пакувальних матеріалів.	4			
Тема 2. Класифікація, стандартизація та уніфікація тари для споживчих товарів	Лекція 3. Класифікація споживчої, транспортної тари, контейнерів. Лекція 4. Характеристика споживчої, та транспортної тари.	4			
Тема 3. Дерев'яна, паперова, картонна та м'яка тара	Лекція 5. Характеристика дерев'яної тари. Лекція 6. Характеристика паперової, картонної та м'якої тари	4			
Тема 4. Полімерна та комбінована тара	Лекція 7. Характеристика полімерної тари. Лекція 8. Характеристика комбінованої тари.	4			
Тема 5. Скляна тара	Лекція 9. Скло, його властивості та склад тарного скла. Лекція 10. Класифікація та характеристика скляної тари.	4			
Тема 6. Металева тара	Лекція 11. Характеристика основних та допоміжних матеріалів для виробництва металевої тари. Лекція 12. Класифікація та	4			

	характеристика металевої тари.				
Тема 7. Закупорювальні засоби, які використовуються в упакованні харчових продуктів та непродовольчих товарів. Особливості упаковки харчових продуктів та непродовольчих товарів	Лекція 13. Закупорювальні засоби, які використовуються в упакованні харчових продуктів та непродовольчих товарів. Лекція 14. Загальні принципи упаковки харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4			
Усього		28			

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Роль пакувальних матеріалів і тари	Практичне заняття 1. Маркування та штрихового кодування пакування.	4			
	Практичне заняття 2. Оцінка пакувальних матеріалів. Хіміко-біологічні та фізичні властивості, паропроникність, ароматопроникність пакувальних матеріалів				
Тема 2. Класифікація, стандартизація та уніфікація тари для споживчих товарів	Практичне заняття 3. Класифікація тари. Визначення виду і типу тари.	4			
	Практичне заняття 4. Аналіз споживчої тари, її призначення та застосування.				
Тема 3. Дерев'яна, паперова, картонна та м'яка тара	Практичне заняття 5. Аналіз асортименту та дослідження якості дерев'яної тари.	4			

	Практичне заняття 6. Аналіз асортименту та дослідження якості паперової, картонної та м'якої тари.				
Тема 4. Полімерна та комбінована тара	Практичне заняття 7. Аналіз асортименту та дослідження якості полімерної тари.	4			
	Практичне заняття 8. Аналіз асортименту та дослідження якості комбінованої тари.				
Тема 5. Скляна тара	Практичне заняття 9. Аналіз асортименту та властивостей скла.	4			
	Практичне заняття 10. Вивчення асортименту та дослідження якості скляної тари.				
Тема 6. Металева тара	Практичне заняття 11. Аналіз асортименту та характеристики основних та допоміжних матеріалів для виробництва металевої тари	4			
	Практичне заняття 12. Аналіз асортименту та дослідження якості металевої тари.				
Тема 7. Закупорювальні засоби, які використовуються в упакованні харчових продуктів та непродовольчих товарів. Особливості упаковки харчових продуктів та непродовольчих товарів	Практичне заняття 13. Аналіз асортименту та дослідження якості металевої тари.	4			
	Практичне заняття 14. Аналіз особливостей упаковки харчових продуктів та непродовольчих товарів				
Усього		28			

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для самостійної роботи наведено у [3].

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Виконання індивідуальних завдань не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)								Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами								
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7		
2018-2019	60	8	8	9	9	9	8	9	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Не передбачено навчальним планом.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування, оцінювання активності на аудиторних заняттях;
- для студентів заочної форми навчання: не передбачено навчальним планом.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Товарознавство. Пакувальні матеріали та тара» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;
- для студентів заочної форми навчання: не передбачено навчальним планом.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари: підручник / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня, В. Т. Лебединець. – Київ : Знання, 2014. – 543 с.
2. Сирохман І. В. Товарознавство пакувальних товарів і тари : підручник /І. В. Сирохман, В. М. Завгородня, –Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 616 с.
3. Афанасьєва В. А. Товарознавство: пакувальні матеріали та тара : завдання до самостійної роботи з дисципліни для студентів напряму підготовки 6.30510 Товарознавство і торговельне підприємництво / В. А. Афанасьєва. – Харків : 2018. – 12 с. – Рукопис.

10.2. Допоміжна література

4. Сирохман І. В., Завгородня В. М. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари : підручник / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня –Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 615 с.
5. Усупкожоева А. А. Современная тара и упаковка : учебное пособие / А. А. Усупкожоева –Б. :Техник, 2013. – 120 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

6. Про затвердження порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Закон України від 15 червня 2006 р. N 833 [Електроний ресурс] // Верховна рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-п>. – Назва з екрана.
7. Про захист прав споживачів : Закон України від 1991 р., № 30, ст. 379 [Електроний ресурс] // Верховна рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>. – Назва з екрана.
8. Портал споживача[Електроний ресурс] : [сайт організації]. – Режим доступу:<http://consumerinfo.org.ua>. – Станом на 01.10.18. – Назва з екрана.